

สถานการณ์ไฟป่าปี 2547

สรุปสถานการณ์ไฟป่าในรอบปี 2546 (1 ตค. 45 - 30 กย. 46)

ในรอบปี 2546 ที่ผ่านมา ฤดูไฟป่าเริ่มขึ้นตั้งแต่กลางเดือนธันวาคม 2545 และไปสิ้นสุดลงในช่วงต้นเดือนมิถุนายน 2546 โดยเกิดไฟป่าทั่วประเทศทั้งสิ้น 8,011 ครั้ง มีพื้นที่ได้รับผลกระทบจากไฟป่า 98,522.67 ไร่ โดยไฟป่าส่วนใหญ่เกิดขึ้นในป่าเต็งรังและป่าเบญจพรรณ ในท้องที่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ตามลำดับ ทั้งนี้เกิดไฟไหม้ป่าพรุในท้องที่ภาคใต้เล็กน้อย

สถานการณ์ทั่วไปของฤดูไฟป่าในปี 2546 ถือว่าอยู่ในระดับปกติ ไฟป่าที่เกิดขึ้นมีความรุนแรงน้อยถึงปานกลาง ทำให้สามารถควบคุมไฟป่าได้อย่างรวดเร็วก่อนที่จะกลายเป็นไฟขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากฤดูกาลค่อนข้างปกติ โดยไม่เกิดปรากฏการณ์ เอล นินโญ ในรอบปี 2546 ที่ผ่านมา

คาดการณ์สถานการณ์ไฟป่าในปี 2547 (1 ตค. 46 - 30 กย. 47)

เนื่องจากลมตะวันออกเฉียงเหนือระลอกแรกๆ ที่พัดลงมาปกคลุมประเทศไทย มีกำลังแรง จึงไล่ความชุ่มชื้นที่หลงเหลืออยู่ในช่วงปลายฤดูฝน (เดือนตุลาคม 2546) ให้หมด อิทธิพลลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความแห้งแล้งอย่างฉับพลันในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2546 ที่ผ่านมา มีผลให้ฤดูไฟป่าของปี 2547 เริ่มต้นเร็วกว่าในปี 2546 ประมาณ 1 เดือน โดยมีรายงานไฟไหม้ป่าประปรายในเดือนพฤศจิกายน 2546 ในพื้นที่จังหวัดเลย ชัยภูมิ กาญจนบุรี นครนายก และเชียงใหม่

อย่างไรก็ตาม The Climate Prediction Center ของประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งตรวจติดตามการเกิดปรากฏการณ์ เอล นินโญ รายงานว่ายังมีสิ่งบอกระบุของการพัฒนาตัวของปรากฏการณ์ เอล นินโญ และพยากรณ์ว่าจะไม่เกิดเอล นินโญ ในระหว่างปลายปี 2546 ถึงต้นปี 2547 จึงคาดการณ์ว่าสถานการณ์ไฟป่าในปี 2547 นี้ จะอยู่ในระดับปกติเหมือนปี 2546 แต่อาจจะรุนแรงกว่าปี 2546 เล็กน้อย เนื่องจากมีปริมาณเชื้อเพลิงในปี 2546 เหลือสะสมมาถึงปี 2547 จำนวนหนึ่ง

1. การพยากรณ์ไฟป่าโดยการคำนวณระดับอันตรายจากไฟป่า (Fire Danger Rating) และจัดทำดัชนีไฟ (Fire Weather Index)

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับ โครงการ Southeast Asia Fire Danger Rating System Project ของ CIDA ประเทศแคนาดา ได้จัดทำการพยากรณ์พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าในประเทศไทย โดยมีการพยากรณ์รายวันและนำเสนอใน Website ชื่อ www.nofc.cfs.nrcan.gc.ca โดยการพยากรณ์ ณ วันนี้ ปรากฏว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

และภาคกลางมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าสูง พื้นที่ภาคเหนือมีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าปานกลาง และพื้นที่ภาคใต้มีความเสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าต่ำ

2. การตรวจติดตามการเกิดไฟป่าด้วยดาวเทียม

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับสถาบันวิจัยประเทศญี่ปุ่น ทำการตรวจติดตามการเกิดไฟป่าจากดาวเทียม โดยใช้ดาวเทียม NOAA ตรวจหาพื้นที่ไฟไหม้ป่า (Hotspot) และดาวเทียม DMSP-OLS ตรวจหาแสงไฟในเวลากลางคืน (Light detect) ซึ่งพบว่าในขณะนี้พบแสงไฟในเวลากลางคืนกระจายอยู่ทั่วไปในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคเหนือ โดยส่วนใหญ่เป็นแสงไฟจากการเผาพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งมีโอกาสสูงที่จะลุกลามเข้าไปในพื้นที่ป่าและทำให้เกิดไฟป่า ทั้งนี้สามารถตรวจติดตามสถานการณ์รายวันดังกล่าวได้ที่ Website ชื่อ www.affre.go.jp/ANDES/

3. ปริมาณการสะสมของเชื้อเพลิง

จากการสำรวจพบว่าในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2546 ถึงเดือนเมษายน 2547 จะมีปริมาณเชื้อเพลิงสะสมในป่า (ใบไม้แห้ง กิ่งไม้แห้ง หญ้า และไม้พื้นล่าง) ดังนี้

- ป่าเต็งรัง 4,477 กิโลกรัม/เฮกแตร์
- ป่าเบญจพรรณ 5,470 กิโลกรัม/เฮกแตร์
- ป่าหญ้า 11,170 กิโลกรัม/เฮกแตร์

การเตรียมการควบคุมไฟป่าในปี 2547

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้เตรียมการควบคุมไฟป่าในปี 2547 ดังนี้

1. การป้องกันไฟป่า

โดยการระดมสรรพกำลังรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันไฟป่าพร้อมกันทั่วประเทศในทุกรูปแบบ ได้แก่จัดหน่วยประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชน จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์ จัดนิทรรศการ และให้การศึกษาแก่เยาวชนตามโรงเรียนต่างๆ โดยมีหน่วยปฏิบัติคือ ส่วนวิชาการด้านไฟป่า สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1-21 ศูนย์ปฏิบัติการไฟป่า 15 ศูนย์ สถานีควบคุมไฟป่า 64 สถานี หน่วยควบคุมไฟป่า 37 หน่วย และโครงการควบคุมไฟป่า 19 โครงการ

นอกจากนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ยังได้จัดทำประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ขอความร่วมมือในการป้องกันไฟป่าในภาพรวม และประสานงานกับ 64 จังหวัดที่มีพื้นที่ป่าเพื่อจัดทำประกาศจังหวัด ขอความร่วมมือและกำหนดมาตรการในการป้องกันไฟป่าในแต่ละจังหวัดด้วยเช่นกัน

2. การจัดการเชื้อเพลิง

ดำเนินการโดยจัดทำแนวกันไฟ จำนวน 3,000 กิโลเมตร โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยให้ชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ และลดปริมาณเชื้อเพลิงในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดไฟป่า ด้วยการทำ Prescribed Burning

3. การฝึกอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าให้แก่ อบต.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ได้จัดฝึกอบรมการควบคุมไฟป่าให้แก่เจ้าหน้าที่ อบต. จำนวน 2,922 อบต. เพื่อเตรียมความพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจการควบคุมไฟป่าในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติให้แก่ อบต. ตามนโยบายการกระจายอำนาจการบริหารไปสู่ท้องถิ่น

4. การเตรียมความพร้อมดับไฟป่า

ได้เตรียมพนักงานดับไฟป่าทั่วประเทศ ประมาณ 4,000 นาย สำหรับออกปฏิบัติงานดับไฟป่าได้ทันทีเมื่อเกิดเหตุ โดยมีหน่วยปฏิบัติคือ สถานีควบคุมไฟป่า 64 สถานี หน่วยควบคุมไฟป่า 37 หน่วย และโครงการควบคุมไฟป่า 19 โครงการ

5. การดับไฟป่าในกรณีไฟป่ามีความรุนแรงสูง

ในกรณีที่เกิดไฟป่ารุนแรง หรือเกิดไฟป่าในพื้นที่ทุรกันดารห่างไกล ยากลำบากต่อการเข้าถึง และมีความเสี่ยงสูงในการปฏิบัติงาน ทางกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ก็ได้จัดเตรียมชุดปฏิบัติการพิเศษดับไฟป่า (หน่วยเสือไฟ) จำนวน 15 ชุดๆ ละ 15 นาย รวม 225 นาย ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการพิเศษเคลื่อนที่เร็ว สมรรถนะสูง สำหรับปฏิบัติงานในพื้นที่ยากลำบากและเสี่ยงภัยสูง โดยหน่วยเสือไฟมีขีดความสามารถในการส่งกำลังทางอากาศด้วยการโรยตัวลงสู่พื้นที่ป่าจากเฮลิคอปเตอร์ และสามารถปฏิบัติงานอย่างอิสระโดยไม่ต้องส่งกำลังบำรุงในห้วงเวลา 3 วันแรก

6. ศูนย์ข้อมูลไฟป่า

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เปิด Website ชื่อ www.dnp.go.th/forestfire/ เป็นแหล่งข้อมูลวิชาการไฟป่า กิจกรรมการควบคุมไฟป่า ชำวไฟป่า และสถิติด้านไฟป่า ไว้บริการประชาชนโดยทั่วไป